

ВЕТЕРИНАРНО-САНІТАРНИЙ ДОГЛЯД ЗА ВЕЛИКОЮ РОГАТОЮ ХУДОБОЮ

*О.О. Давиденко, студентка III курсу факультету ТВППТСБ**

Миколаївський національний аграрний університет

Розглянуто догляд за великою рогатою худобою при утриманні на фермах. Важливу роль в утриманні великої рогатої худоби відіграє догляд за твариною. Від правильного догляду тварин залежить і ефективність виробництва.

Ключові слова: корова, станок для фіксації корів, скребок, фіксатор для хвоста, щітка масажна, гідропроцедури.

Постановка проблеми. Гігієна – дисципліна, яка вивчає закони охорони, зміцнення здоров'я тварин, раціональними способами утримання, догляду, які забезпечують високу продуктивність тварин. Особливу увагу приділяють догляду за великою рогатою худобою. Найголовніша проблема, яка постає на сьогоднішній день – це обладнання ферм інноваційними технологіями і обладнаннями, а також створення для великої рогатої худоби всіх необхідних санітарно-гігієнічних умов для їх розвитку та підвищення природної резистентності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Розвиток інноваційного обладнання в сфері скотарства досліджували вчені США, Німеччини, Росії. Російська компанія «Иглус» розробила гідравлічний станок для догляду за копитами нового покоління Red Q [1, 2]. Фірмою «Rosensteiner», яка лідирує у Європі, розроблений ергономічний станок по догляду за великою рогатою худобою Snap Top Ten [3].

Постановка завдання. Розглянуто санітарно-гігієнічний догляд за шкірою, кінцівками, рогами та опорно-руховим апаратом великої рогатої худоби.

* Науковий керівник – канд. с.-г. наук, доцент Бондар А.О.

Виклад основного матеріалу дослідження. Шкіру тварин чистять із метою звільнення її від забруднень і виділень. Це викликає механічне подразнення нервових закінчень і судин шкіри. Згідно із ветеринарно-санітарними правилами шкіру треба чистити регулярно твердою волосяною щіткою, постійно витираючи останню за допомогою металевого скребла (рис.1). При чищенні шкіри необхідно дотримувати санітарних правил: за кожною твариною, особливо високоцінною племінною, повинні бути закріплені індивідуальні предмети догляду (щітка, скребло та ін.). Це забезпечує перенесення збудників захворювань від однієї тварини до іншої. Якщо обслуговуючий персонал користується однією щіткою для всіх закріплених за ним тварин, предмети догляду потрібно чистити, мити і дезінфікувати після кожного їх використання.

Рис. 1. Металевий скребок для чистки шкіри великої рогатої худоби

Механізм дії гідропробудур на організм великої рогатої худоби нагадує такий при механопробудурах. Прохолодна вода в спекотливій дні збільшує втрати тепла через шкіру, освіжає організм, знімає кволість і мускульну втому, підвищує роботоздатність. Систематичне миття (особливо купання) сприяє розвитку механізмів адаптації до зміни температури навколишнього середовища і є одним із методів загартування тварин, підвищення їхньої стійкості проти простудних захворювань. Доречно підкреслити, що тварини велика рогата худоба добре плавають і цю властивість треба враховувати при купанні їх у літній період, якщо тільки для цього є можливості (річка, став, озеро). У зв'язку із тим, що ручне миття корів трудомістке, в технологічний процес догляду за

тваринами впроваджують стаціонарні душові установки (наприклад, на стаціонарних переддоїльних майданчиках чи в залах). Можна також використовувати обладнання, що на пересувних автодезустановках (ДУК, ДНА, ЛСД-2, ЛСД-3 та ін.). До таких установок за допомогою шланга можна приєднати душову щітку [4].

Причинами травматизму кінцівок у тварин, яких утримують на щілинних підлогах, часто є широкі щілини й вузькі планки. Щілинні підлоги слід обладнувати з матеріалів із низькою теплопровідністю (з легких бетонів), із гладенькою, без нерівностей і шершавостей поверхнею планок панелей. Вони повинні бути добре відшліфовані. В приміщеннях для вирощування молодняку (телят, поросят) доцільно влаштовувати щілинні підлоги з панелей, в яких щілини розміщені не паралельно до планок, а косо до їх поздовжньої осі (у вигляді ялинки) або перпендикулярно. У місцях відпочинку тварин потрібно обладнувати суцільні підлоги, а в зоні дефекації, переходів, годівлі та напування – щілинні.

При утриманні тварин ВРХ у коротких стійлах і видаленні гною скребковим транспортером часто уражується дистальна частина кінцівок. Якщо настил стійла для корови не можна подовжити до 90-95 % горизонтальної довжини її тулуба плюс 20 см, то в такому разі в задній його частині обладнують решітку, прикриваючи лоток. З метою профілактики травматичних пошкоджень передніх кінцівок передню стінку годівниці необхідно встановлювати так, щоб вона не обмежувала руху тварини під час лягання або вставання.

Якщо велика рогата худоба утримується на глибокій незмінній підстилці, копитний ріг стирається недостатньо, що призводить до переростання рогових капсул, їх видовбування і викривлення. Виникають розтягнення і запалення зв'язок і сухожильного апарату. Таких тварин необхідно регулярно випускати на вигульно-кормові майданчики з твердим покриттям, а проходи із секцій до доїльного залу слід з'єднувати з доріжкою для дозованого активного моціону. Для догляду за копитами існує ергономічний верстат для обробки копит Kipp Top (рис. 2). Верстат типу Kipp Top можна встановлювати на відкритому

майданчику або в поворотній алеї (перехідної галереї). Місце установки використовується найоптимальнішим чином. Завдяки новій конструкції тварина може виходити з верстата в залежності від необхідності вперед або збоку. Тварини м'яко і надійно фіксуються широкими ременями. Ви економите час завдяки пристрою для швидкого натягу ременів. Ергономічні черв'ячні передачі або натяжні пристрої з гідроприводом забезпечують надійність фіксації. Даний верстат має не тільки зручне управління для фахівця з розчищення та обрізання копит, але і комфортну для тваринного конструкцію. Верстат Kipp Top рівною мірою призначений для великої рогатої худоби як м'ясних, так і молочних порід. Новий пристрій для фіксування голови придатна також для тварин з рогами. Завдяки комфортності конструкції тварини без страху входять у верстат [4].

Рис.2. Ергономічний верстат для обробки копит

Основна мета догляду за рогами у великої рогатої худоби (корів, молодняку і особливо бугаїв) полягає у профілактиці травматизму. Не менше 8,5 % всіх травматичних пошкоджень у цього виду тварин припадає на частку травм рогами. Частіше пошкоджуються шкіра, зовнішні статеві органи, нерідко наслідком травм є аборти та переломи [4, 5].

При проведенні весняної диспансеризації звертають увагу на стан рогів у бугаїв, корів і молодняку, і якщо вони загострені, кінчики зрізують. У стадах із безприв'язним утриманням тварин аналогічний огляд здійснюють й у кінці пасовищного періоду (під час осінньої диспансеризації поголів'я).

Ергономічний верстат по догляду за великою рогатою худобою Snap Top Ten (рис.3) – призначений для догляду за копитами і рогами, для виміри ваги тварини та введення ін'єкції.

Рис.3. Ергономічний верстат по догляду за великою рогатою худобою Snap Top Ten

Висновки і перспективи подальших досліджень. Для забезпечення стабільного розвитку скотарства, потрібно впроваджувати нове технічне обладнання та інноваційні технології по догляду за великої рогатої худоби. В подальшому планується розглядати та аналізувати інноваційне обладнання в галузі скотарства та висвітлювати їх в наукових роботах.

Список використаних джерел:

1. Волкова Г.К. Зоогигиена и ветеринарная санитария в промышленном животноводстве / Под ред. Г. К. Волкова. – М.: Колос, 1973. – 296 с.
2. Гідравлічний верстат для догляду за копитами нового покоління Red Q. Патент Російської федерації. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. – Режим доступу: <http://veterynar.com/veterinariya-vrh-miragro-com> – Язык рус. – Дата последнего доступа: 26.10.2015.
3. Ергономічний верстат по догляду за великою рогатою худобою Snap Top Ten. [Електронний ресурс] – Веб-сайт. – Режим доступу:

<http://miragro.com/kak-vybrat-standok-dlya-obrabotki-kopyt.html> – Язык рус. –
Дата последнего доступа: 26.10.2015.

4. Кузнецов А. Ф. Гигиена содержания животных/ А. Ф. Кузнецов – СПб.: Лань, 2004. – 640 с.
5. Ревенко І. І., Манько В. М., Кравчук В. І. Машиновикористання у тваринництві/ І. І. Ревенко, В. М. Манько, В. І. Кравчук – К.: Урожай, 1999. – 208 с.